

Yttrande M, L, C, KD

Datum 2022-05-18 2.1.6

Yttrande angående – Uppdrag till Göteborgs Stads nämnder och styrelser med anledning av massflyktsdirektivet och komplettering i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande

Yttrande

Alliansen i Göteborg förstår att situationen nu kräver snabba tag och hållbara insatser för en god och långsiktig hantering av flyktingmottagandet från Ukraina. Vi kan inte på något sätt tillåta en repetition av flyktingkrisen 2015. Men samtidigt får vi vara tålmodiga och ödmjuka för att omvärldsläget kräver nya tillvägagångssätt och att förutsättningarna för landets kommuner nu ser mycket annorlunda ut.

I denna nya era av flyktingmottagande behöver stat och samhälle beakta nya vägar och innovativa lösningar på hur vi hanterar mottagande av människor som flyr krig och elände och som tvingas komma till vårt land och vår stad. Utöver det viktiga arbete våra offentliga institutioner gör, så får vi inte glömma den viktiga roll civilsamhället och våra privata medborgare gör i mottagande- och etableringsprocessen. Inte minst i fråga om boendelösningar spelar samverkan mellan kommun och civilsamhället en viktig roll. Där vi idag kan se att olika aktörer och privatpersoner öppnar sina hem och erbjuder boende för människor på flykt.

Vidare blir andra utmaningar mer synliga, inte minst de utmaningar som uppstår för barnfamiljer med ensamstående föräldrar, vilket har varit något av ett signum för just detta flyktingmottagande. Här behöver staden uppmärksamma och löpande utvärdera barnens etablering och möjligheten att gå i skola samt förskola.

Tilläggsyrkande

2022-05-25

Ärende nr: KS 2022-06-01, 2.1.6, Dnr: 0522/22

Tilläggsyrkande angående – Uppdrag till Göteborgs Stads nämnder och styrelser med anledning av massflyktsdirektivet och komplettering i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Socialnämnd Centrum får i uppdrag att i inrätta ett återvandringskansli (i linje med intentionen med tidigare motion från SD) för att, i samråd med berörda instanser och myndigheter, på ett ordnat, tryggt och säkert sätt hjälpa de som önskar återvända till sina hemländer.

Yrkandet

Strax efter att konflikten i Ukraina bröt ut, tog Migrationsverket fram olika scenarion över hur många människor som kunde antas komma till Sverige.

I dag kan vi slå fast att antalet människor som hittills tagit sig till Sverige från Ukraina visat sig vara betydligt färre än vad som först antogs skulle komma. Det är även så att ett antal av de personer som kommit, redan har börjat återvända till Ukraina. Göteborgs stad har ansett det självklart att erbjuda hjälp till dessa människor när de har kommit hit. På samma sätt skall det givetvis vara självklart att Göteborgs stad skall erbjuda hjälp till de människor som önskar återvända till sina hemländer.

Det är i sammanhanget viktigt att inte bara erbjuda denna hjälp till ukrainare utan denna hjälp skall givetvis erbjudas alla som vill återvända till sina hemländer. Detta så en återvandring kan ske på ett ordnat, tryggt och säkert sätt.

Göteborgs kommun och dess politiska ledning skall hjälpa, inte förhindra, motverka eller sätta krokben i vägen för de människor som önskar återvända hem.

Bilaga

1. Motion från Sverigedemokraterna (2019-10-28): "Kommunal hjälp med återvandring".

Motion

2019-10-28

Motion: Kommunal hjälp med återvandring.

Förslag till beslut

I kommunfullmäktige:

- 1) Kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda inrättandet av ett återvandringskansli i Göteborgs kommun.
Kansliets primära uppgift skall vara att hjälpa till med frivillig återvandring från kommunens sida, samt utbilda berörd personal inom kommunen.

Motionen

Flera är de kommuner som påvisat den höga kostnaden, såväl ekonomiskt som socialt som decenniers av alldeles för hög invandring inneburit. Senast i raden är bla Filipstad, Bengtsfors och Härjedalen. Kommuner där man insett vilka kostnader det stora mottagandet av nyanlända medför kommunen. Denna kostnad kommer inte sjunka märkvärt med tiden.

”Det är ansträngt”, kommenterar Sandvikens kommunstyrelsens ordförande Peter Kärnström (S) de röda siffror för 2019 som visar ett budgetunderskott på hela 67 miljoner kronor för kommunen. Fjärran från de glädjesiffror om en halv miljard i överskott på grund av invandringen som basunerades ut för fem år sedan. Det svenska samhället håller på att kollapsa under den stora ekonomiska påfrestningen som invandringen medfört.

Hjälp med återvandring historiskt i Göteborg.

I Göteborgs stad fanns under perioden 2000–2010 en särskild enhet som arbetade med just återvandring. Verksamheten bedrevs ihop med Föreningen *GöteborgsInitiativet* och kommunens bidrag var 3 heltidsanställningar. Bakgrunden till detta var att stadsdelsnämnden Frölunda, i samband med nerläggningen av invandrarförvaltningen, fick ett resursnämndsuppdrag att bedriva verksamheten. När social resursnämnd inrättades övergick uppdraget till denna nämnd.

År 2002 gjordes en utvärdering av verksamheten av en extern konsult. Rapportens slutsats var att **verksamheten borde fortsätta, med ett antal förslag till förbättringsåtgärder och uppföljning**. Någon uppföljning gjordes dock ej.

För verksamhetsåret 2009 uppges siffran återvändande göteborgare vara 7 personer. Verksamheten hade då en budget på 1,9 mkr.

Förutom den särskilda återvändarenheten arbetade samtliga stadens socialkontor med dessa frågor, eftersom det ofta var där som tänkbara kandidater hade sina första kontakter.

Från remissvar angående motion om ett Återvändarcenter 2016 svarar Östra Göteborg:

Återvändarfrågan kommer att utgöra en viktig del av de migrationsströmmar som vi ser i världen. Här behöver staden öka sin kunskap och forma strategier för hur personer som lämnar Sverige av olika skäl kan erbjudas i stöd i samspel med ansvariga myndigheter. Redan idag ser stadsdelen en växande problematik kring de personer som väljer att gå under jorden vid ett avslagsbeslut. Utsattheten kring denna grupp är stor både ur ett boende- och försörjningsperspektiv där risken för att bli utnyttjad är stor. En växande grupp som lever under dessa förhållanden riskerar att öka de sociala spänningarna i samhället

Staten och återvandring:

Migrationsverket ska enligt ett regeringsuppdrag arbeta med frivillig återvandring. I uppdraget ingår att vi ska underlätta återvandring för personer som har fått uppehållstillstånd i Sverige som flyktingar och andra skyddsbehövande eller som har tagits ut på flyktingkvoten.

Resekostnader och kontanter

Förutom ett bidrag för resekostnader kan man även få bidrag i kontanter. Man kan som högst få 10 000 kronor för varje vuxen person och högst 5 000 kronor för varje barn under 18 år. En familj kan sammanlagt få högst 40 000 kronor i kontanter.

Man kan få bidrag för resa med flyg, tåg, buss eller egen bil. Bidrag skall inte ges för att besöka hemlandet eller för transport av möbler. Om du får resebidrag för att flytta till ett annat land så kommer ditt permanenta uppehållstillstånd att återkallas när du har lämnat Sverige.

Utbetalning av bidraget

Kontanterna betalas ut personligen via en postanvisning.

Utöver detta har också myndigheter, kommuner, landsting, organisationer, forskningsinstitutioner och stiftelser fram tills 2019 kunnat söka stöd från Migrationsverket för att finansiera projekt som gäller frivillig återvandring. Även företag kunde också ansöka om projektstöd om projektet inte drevs i kommersiellt syfte.

[Ansökan om projektstöd för frivillig återvandring](#)

På grund av en minskad anslagsbudget kommer Migrationsverket inte att kunna utlysa något projektstöd för frivillig återvandring under 2019.

Migrationsverket erbjuder dessutom hjälp på annat sätt än ekonomiskt

Frivillig återvandring - 8 steg modellen

https://www.migrationsverket.se/download/18.2bbf7de914c17a2ed2630d3/1485556220937/Frivillig_atervandring_8stegmodellen.pdf

Vi som kommun behöver hjälpa staten med deras uppgift om frivillig återvandring. I synnerhet när vi läser på migrationsverkets egen hemsida att det inte kommer finnas finansiering för projektstöd för frivillig återvandring under 2019.

Upprätta ett återvandringskansli i Göteborg.

Ett livslångt utanförskap är först och främst en personlig tragedi. Med det medför även en enorm påfrestning för Göteborgs stad ekonomiskt. Vi Sverigedemokrater ser mycket allvarligt på problematiken med de ökande livslånga utanförskapen. Vi vill därför att Göteborgs Stad ska kunna erbjuda ännu en möjlighet för de personer som befinner sig i ett permanent utanförskap. Personer som vill återvända till sitt hemland bör därför informeras och erbjudas hjälp med detta.

Genom att upprätta ett återvandringskansli vill Sverigedemokraterna förenkla för personer att återvända till sina respektive hemländer. Ett återvandringskanslis uppgifter bör omfatta bl a att informera och hjälpa personer som vill återvända och bygga upp en framtid i sitt hemland, samt utbilda personal inom socialtjänsten. Att kunna erbjuda hjälp med återvandring bör vara en naturlig del i det dagliga arbetet inom socialtjänsten. Kansliet skall även bistå i återvändandeprocessen samt motverka fusk med återvandringsbidrag.

Ett återvandringskansli skulle också kunna integreras med verksamheten **Integrationscentrum** som idag erbjuder utbildning och information till nyanlända om bl. a rättigheter och skyldigheter.

Jörgen Fogelklou SD
Gruppledare Sverigedemokraterna

Yrkande
2022-05-13

Socialdemokraterna

Yrkande angående – Uppdrag till Göteborgs Stads nämnder och styrelser med anledning av massflyktsdirektivet och komplettering i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Socialnämnd Sydväst får i uppdrag att samordna anordningen av boende för tillfälligt skyddsbehövande enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande (LMA). I uppdraget ska ingå att:
 - a. Tillhandahålla boendeplatser för målgruppen, i första hand i de 20 primärområden som har lägst andel utrikesfödda. I andra hand får även boendelösningar tillhandahållas i nästföljande 10 primärområden som har lägst andel utrikesfödda. Eventuella avsteg från detta ska följas upp och motiveras av nämnden.
 - b. Vara stadens kontakt gentemot Migrationsverket i frågor som rör boende för tillfälligt skyddsbehövande
 - c. Ta emot avisering om anvisning av tillfälligt skyddsbehövande från Migrationsverket
 - d. Samverka med idéburna organisationer och övriga civilsamhället i arbetet med att tillhandahålla boendeplatser för målgruppen. Boendeplatser som tillhandahålls ska ej vara belägna i utsatta eller särskilt utsatta områden. Eventuella avsteg från detta ska följas upp och motiveras av nämnden.
2. Fastighetsnämnden får i uppdrag att:
 - a. Bidra med boendelösningar till socialnämnd Sydväst, i första hand i de 20 primärområden som har lägst andel utrikesfödda. I andra hand får även boendelösningar anordnas i nästföljande 10 primärområden som har lägst andel utrikesfödda. Eventuella avsteg från detta ska följas upp och motiveras av nämnden.
 - b. Bidra med särskilda boendelalternativ för hushåll som kan anvisas med särskilda behov av anpassat boende med anledning av medicinska skäl.
 - c. Bistå med juridisk kompetens inom hyresjuridik.
3. Lokalnämnden får i uppdrag att bidra med boendelösningar till socialnämnd Sydväst i form av lokaler som lämpar sig för boende. Lokalerna ska ej vara belägna i utsatta eller särskilt utsatta områden. Eventuella avsteg från detta ska följas upp och motiveras av nämnden.
4. Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag att ta fram lägenheter som kan lämnas till fastighetsnämnden eller socialnämnd Sydväst för att i vissa fall användas som boende för

tillfälligt skyddsbehövande. Lägenheterna ska i första hand vara belägna i de 20 primärområden som har lägst andel utrikesfödda. I andra hand får lägenheter hämtas från nästföljande 10 primärområden som har lägst andel utrikesfödda. Eventuella avsteg från detta ska följas upp och motiveras av styrelsen.

5. Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att bistå med nödvändiga insatser i de fall tillfälligt skyddsbehövande på grund av funktionsnedsättning bedöms ha behov av detta i det anordnade boendet, om det inte faller under annan huvudmans ansvar.
6. Äldre- samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att bistå med nödvändiga insatser i de fall tillfälligt skyddsbehövande på grund av ålder bedöms ha behov av detta i det anordnade boendet, om det inte faller under annan huvudmans ansvar.

Yrkandet

Sedan den ryska invasionen av Ukraina har miljontals civila tvingats på flykt. Som en följd av detta står Sverige, återigen, inför ett omfattande åtagande. Massflyktsdirektivets aktivering kommer att kräva resurser, från alla delar av den offentliga sektorn i Sverige. Socialdemokraternas främsta och huvudsakliga prioritering är att Göteborg måste lära av den förra flyktingkrisen och kriserna före den. Det vore att bedöma som direkt ansvarslöst gentemot kommunmedborgarna om fullmäktiges majoritet, efter många år av självrannsakan, efter att ett blocköverskridande 11 miljarders-paket mot segregationen sjuksatts, lagom till att nästa jämlikhetsrapport ska publiceras, valde att låta Göteborgs nödvändiga del av massflyktingmottagandet skulle få spå på segregationen i de utsatta förorterna ännu mer. Här krävs politisk styrning för ett värdigt mottagande och demokratisk kontroll för att förhindra att segregationen fördjupas – och detta både för de som anländer till Göteborg och för de som redan bor här.

Tjänsteutlåtandet är till övervägande del ett exempel på en kommun med god erfarenhet av migrationsrelaterade händelser och professionella medarbetare som snabbt kan ställa om till nya uppgifter, men slutsatserna landar fel på ett helt centralt område: fördelningen av boendelösningar över Göteborg. I tjänsteutlåtandet saknas förslag kring och initiativ för hur kommunen kan erbjuda flyktingar boendelösningar på ett sådant sätt att det inte går ut över redan befintliga områden som kännetecknas av segregation och utsatthet, och inte heller leder till att massflyktingar hamnar i samma situation. Socialdemokraterna är inte ensamma om att framhäva detta som en avgörande del i flyktingmottagandet; den erfarna experten Maria Wallin, vars kunskap och studier ofta framhålls av flera partier i kommunstyrelsen, har redogjort för samma synpunkter kring bosättningen av nyanlända och riktat skarpaste möjliga kritik mot det sittande styret för att man vill upprepa den förra flyktingkrisens misstag och därmed spå på segregationen.

Under många årtionden har det stora flyktingansvaret burits av ett litet antal materiellt utsatta förorter. Den tiden måste vara förbi nu. Invandringen till Göteborg ska vara reglerad och rättvist fördelad. Den nya lagstiftningen, som kräver politisk kontroll vid fördelningen över landet, måste motsvaras av liknande kontrollsystem på kommunal nivå. Socialdemokraterna föreslår därför ansvariga nämnder och styrelser i första hand ska tillhandahålla boendelösningar i de 20 primärområden som har lägst andel utrikesfödda. Om detta bedöms mycket svåruppfyllt ska boendelösningar också införskaffas från de 10 nästkommande primärområdena som har lägst andel utrikesfödda. I de fall som rör temporära lösningar via civilsamhället och de temporära boendelösningar som lokalnämnden föreslås ordna är vårt förslag att detta begränsas till lösningar utanför utsatta och särskilt utsatta områden. Eventuella

avsteg från denna princip om ett rättvist och reglerat mottagande ska tydligt motiveras och följas upp av berörd nämnd eller styrelse.

Högerstyret har tidigare kritiserat Socialdemokraterna – inte sällan med osmaklig och osann retorik – för att det skulle vara omöjligt att placera flyktingar på ett långsiktigt hållbart sätt, utanför utsatta och särskilt utsatta områden, i relativt välbärgade stadsdelar som inte tagit samma stora ansvar tidigare. Eftersom Migrationsverket nyligen justerade ner prognosen för massflyktingar, och dessutom arbetar stöttande för ukrainare som vill återvända till Ukraina, hoppas vi att denna sorts vulgära argumentation kan hållas utanför de kommunala församlingarna i framtiden.

Tilläggsyrkande angående – Uppdrag till Göteborgs Stads nämnder och styrelser med anledning av massflyktsdirektivet och komplettering i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande.

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Socialnämnd Sydväst får i uppdrag att genomföra uppdraget att samordna anordningen av boende för tillfälligt skyddsbehövande enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande (LMA) utifrån principen att dessa boenden bör erbjudas som mindre enheter eller enskilda lägenheter som ligger insprängda i ordinarie bostadsbestånd.

Yrkandet

Det är bra att staden tydliggör en fördelning av ansvaret med anledning av massflyktsdirektivet och komplettering i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande mellan några av stadens nämnder och styrelser.

Några särskilda krav på typ av boende uppställs inte i lagrådsremissen. Det är upp till kommunen att avgöra hur skyldigheten ska fullgöras i ett enskilt fall. För att boendesituationen ska bidra till integration bör dessa boenden erbjudas som mindre enheter eller enskilda lägenheter som ligger insprängda i ordinarie bostadsbestånd. Vi rödgrönrosa vill därför att Socialnämnd Sydväst ska genomföra uppdraget att samordna anordningen av boende för tillfälligt skyddsbehövande enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande (LMA) utifrån principen att dessa boenden bör erbjudas som mindre enheter eller enskilda lägenheter som ligger insprängda i ordinarie bostadsbestånd.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-04-14

Diarienummer 0522/22

Handläggare

Lisa Jacobson Flöhr

Telefon: 031-368 05 39

E-post: lisa.jacobson.flohr@stadshuset.goteborg.se

Uppdrag till Göteborgs Stads nämnder och styrelser med anledning av massflyktsdirektivet och komplettering i lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Socialnämnd Sydväst får i uppdrag att samordna anordningen av boende för tillfälligt skyddsbehövande enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande (LMA). I uppdraget ska ingå att:
 - a. Tillhandahålla boendeplatser för målgruppen
 - b. Vara stadens kontakt gentemot Migrationsverket i frågor som rör boende för tillfälligt skyddsbehövande
 - c. Ta emot avisering om anvisning av tillfälligt skyddsbehövande från Migrationsverket
 - d. Samverka med idéburna organisationer och övriga civilsamhället i arbetet med att tillhandahålla boendeplatser för målgruppen
2. Fastighetsnämnden får i uppdrag att:
 - a. Bidra med boendelösningar till socialnämnd Sydväst
 - b. Bidra med särskilda boendelalternativ för hushåll som kan anvisas med särskilda behov av anpassat boende med anledning av medicinska skäl.
 - c. Bistå med juridisk kompetens inom hyresjuridik
3. Lokalnämnden får i uppdrag att bidra med boendelösningar till socialnämnd Sydväst i form av lokaler som lämpar sig för boende.
4. Förvaltnings AB Framtiden får i uppdrag att ta fram lägenheter som kan lämnas till fastighetsnämnden eller socialnämnd Sydväst för att i vissa fall användas som boende för tillfälligt skyddsbehövande.
5. Nämnden för funktionsstöd får i uppdrag att bistå med nödvändiga insatser i de fall tillfälligt skyddsbehövande på grund av funktionsnedsättning bedöms ha behov av detta i det anordnade boendet, om det inte faller under annan huvudmans ansvar.

Äldre- samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att bistå med nödvändiga insatser i de fall tillfälligt skyddsbehövande på grund av ålder bedöms ha behov av detta i det anordnade boendet, om det inte faller under annan huvudmans ansvar.

Sammanfattning

En föreslagen ändring i LMA kommer ge Migrationsverket möjlighet att anvisa en kommun att ordna boende för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd på grund av massflyktsdirektivet. Det innebär att kommunen får ansvar för att anordna boenden. Eftersom det är ett nytt kommunalt uppdrag finns det inte reglerat i nämnders och bolagsstyrelser befintliga reglementen och ägardirektiv. Kommunfullmäktiges beslut om ett tillfälligt generellt reglemente respektive ägardirektiv möjliggör för berörda nämnder och bolagsstyrelser att utföra de uppdrag som föreslås i detta tjänsteutlåtande. Stadsledningskontoret föreslår fördelning av ansvaret på några av stadens nämnder och styrelser, där socialnämnd Sydväst föreslås få samordningsansvaret för att anordna boende. Det krävs samtidigt att andra nämnder och styrelser bidrar i arbetet och bistår med nödvändiga insatser för att staden ska klara den utmaning det innebär att på kort tid ta fram hållbara boendeplatser för ett stort antal människor. Det kan till exempel röra sig om stöd till äldre eller funktionsnedsatta i boendena. Rättsläget är oklart avseende ansvar för sociala insatser, exempelvis hemtjänst, till den som omfattas av LMA och har särskilda behov. Dessa frågor behöver följas och utredas av stadsledningskontoret tillsammans med berörda nämnder.

Stadsledningskontoret bedömer att den föreslagna ansvarsfördelningen på berörda nämnder och bolagsstyrelser omhändertar det nya kommunala ansvaret att anordna boende för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd. Samtidigt råder en stor osäkerhet avseende hur omfattande och hur långsiktiga insatserna behöver vara, vilket innebär att utvecklingen av situationen behöver följas och analyseras så att nya bedömningar kan göras. Detta gäller särskilt de effekter uppdraget kan komma att få på stadens ekonomi.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Att kommunerna får ansvar för att anordna boende för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, bedöms leda till ökade kostnader för Göteborgs Stad. Enligt utkastet till lagrådsremissen Åtgärder för en jämnare fördelning av boende för vissa skyddsbehövande, kommer kommunerna att erhålla statlig ersättning från Migrationsverket för kostnaderna för att ordna boende enligt en ny förordning som regeringen kommer att besluta om. I utkastet föreslås att kommunerna ska ersättas med schablonbelopp. Ännu har inga ersättningsnivåer presenterats, varför stadsledningskontoret inte fullt ut kan bedöma vilka ekonomiska konsekvenser lagförslaget kommer att få för staden.

Stadsledningskontoret utgår från att ersättningsnivån kommer att ligga på minst 300 kr per dygn och boendeplatser, då detta är det belopp som kommunerna föreslås få för en evakueringsplats, enligt de ändringar som nu görs i asylersättningsförordningen (2017:193). Bedömningen är att staden kommer att få huvuddelen av kostnaderna för att ordna boende täckta. I undantagsfall kan det dock uppstå kostnader som överstiger schablonersättningen, till exempel för boendelösningar för individer med funktionsnedsättningar, äldre eller sjuka personer som har behov som inte kan tillgodoses utan insatser i de boenden som kommunen har att anordna enligt LMA.

I stadsledningskontorets yttrande till Justitiedepartementet om det remitterade utkastet till lagrådsremiss (dnr 0512/22) har kontoret framfört att ersättningen måste täcka kommunernas kostnader för att anskaffa, utrusta, driva och avveckla boenden. Mindre boenden är dyrare att driva än stora anläggningsboenden. Den korta framförhållningen riskerar att driva upp kostnaderna om staden snabbt ska ordna boende för ett stort antal individer. Stadsledningskontoret har också framfört att kommuner som har högre kostnader än genomsnittet måste kunna återsöka ersättning för dessa merkostnader och hänvisar till Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) hemställan gällande behov av ersättningar till kommuner och regioner för insatser till massflyktingar från Ukraina daterad 2022-04-01. Av den framgår att regeringen måste tillse att kommunerna får ersättning för andra insatser till målgruppen, såsom hemtjänst och andra sociala insatser som vissa individer kan vända sig till kommunen för att få tillgodosedda.

Ett utökat operativt ansvar för kommuner fräntar inte staten det ekonomiska ansvaret för mottagandet. Flyktingmottagande är en statlig uppgift där finansiering sker via de statliga skattebaserna. Det är därför viktigt att staten står för de kostnader som är förknippade med mottagandet. Kommunala skatteintäkter som kommer från målgruppens eventuella arbetsinkomster blir sannolikt små initialt.

Enligt beslut i kommunfullmäktige 2022-04-28 (protokollet är ännu inte justerat) bemyndigas samtliga nämnder att ta i anspråk eget kapital upp till totalt en procent av kommunbidraget utan ytterligare beslut i kommunstyrelsen under 2022, för att hantera de kostnader som kan hänföras till hanteringen av den pågående flyktingsituationen, i de fall staden inte erhåller statlig ersättning eller i de fall där de inte har möjlighet att ta kostnaden inom befintliga ekonomiska förutsättningar. För bolagen gäller att slutgiltig hantering av kompensationen för de kostnader som inte kan tas inom befintliga ekonomiska förutsättningar hanteras i samband med Stadshuskoncernens bokslutsdisposition för år 2022.

De nämnder och bolagsstyrelser som föreslås få i uppdrag att på olika sätt bidra i stadens arbete med att ordna boende för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, förväntas ha olika kostnader på grund av detta. Socialnämnd Sydväst som föreslås få ansvar för samordningen av uppdraget och att starta och driva boenden, kan behöva bygga en organisation för att hantera mottagandet av de tillfälligt skyddsbehövande såväl som driften av bostäderna. Detta kan innebära behov av utökade resurser. Stadsledningskontoret utgår från att socialnämnden återkommer till kommunstyrelsen om det visar sig att de behöver utökade resurser för att hantera uppdraget.

Bedömning ur ekologisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

Bedömning ur social dimension

Av lagförslaget framgår att en jämnare fördelning mellan kommunerna innebär en minskad risk för socialt utanförskap och segregation jämfört med om många personer med samma bakgrund och behov under kort tid kommer till samma områden. Utredarna menar att förslagen även kan bidra till bättre förutsättningar för att uppnå de integrationspolitiska målen.

Ett så stort fördelningstal som Göteborgs Stad förväntas få, kan innebära svårigheter att göra en jämn fördelning inom staden, mellan stadsdelar. I den mån det är möjligt bör boende i utsatta områden undvikas, men om det finns lämpliga lokaler i ett sådant område kan de behöva tas i anspråk.

Göteborgs kommunfullmäktige beslutade 2020-10-15 § 10 att vissa områden i staden ska undantas från egenbosättning av asylsökande. Det innebär att asylsökande som bor i eget boende i dessa områden förlorar sin rätt till dagernsättning enligt LMA. Denna reglering gäller inte asylsökande eller tillfälligt skyddsbehövande som bor i Migrationsverkets anläggningsboenden eller ett liknande boende som kommunen anordnar, enligt förslaget om förändring i LMA, även om detta boende skulle vara beläget i ett område staden har valt att undanta. Enligt Migrationsverket försöker myndigheten, när den upphandlar anläggningsboende, ändå att göra det i områden som inte är undantagna från egenbosättning.

En jämnare fördelning och färre flyttar under tiden med uppehållstillstånd är att föredra, framför allt ur ett barnperspektiv. Förslaget på förändrad lagstiftning kan bidra till detta, då personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd ska anvisas en kommun i tidigt skede. Barn kan i större utsträckning gå kvar i samma skola och behålla kompisar, vuxna kan behålla de nätverk de skapar. Att kommunerna får ansvar för att ordna boende för tillfälligt skyddsbehövande kan vara positivt för individer med funktionsnedsättningar som har behov av ett anpassat boende. Samtidigt ställer det krav på kommunerna att kunna tillhandha ändamålsenliga boendeplatser.

Enligt utkastet till lagrådsremiss ska det inte vara möjligt för kommunerna att placera individer utanför anvisningskommunen. Att anvisas en kommun som ordnar boende kan för hbtqi-personer innebära en ökad risk för utsatthet, då möjligheten att placeras i en annan kommun försvinner när ansvaret för boende inte längre ligger på Migrationsverket. Det kan vara svårt att hitta boenden med hbtqi-kompetens och beredskap, exempelvis för att kunna hantera eventuell homo-och transfobi bland andra boende. Individer som utsätts för våld i nära relation löper också extra stor risk för utsatthet om skyddat boende endast kan erbjudas inom kommunen.

Bilagor

1. Förslag på fördelningstal Västra Götaland

Ärendet

En föreslagen ändring i LMA kommer att ge kommunerna ansvar för att ordna boende för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd. Stadsledningskontoret föreslår fördelning av ansvaret på några av stadens nämnder och styrelser.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Kriget i Ukraina har lett till att miljontals människor på flykt sökt sig till EU. Omfattningen av personer som lämnat eller väntas lämna Ukraina har fått till följd att EU 2022-03-04 har aktiverat massflyktsdirektivet (2001/55/EG). Massflyktsdirektivet ger miniminormer för att ge tillfälligt skydd vid massiv inströmning av fördrivna personer. Direktivet innebär att åtgärder vidtas utifrån solidaritetsprincipen, för att sträva efter en balans mellan EU-ländernas insatser för att ta emot dessa personer.

Massflyktsdirektivet ger till följd att det inte krävs någon individuell prövning för att besluta om uppehålls- och arbetstillstånd. Tillståndet är tidsbegränsat till tolv månader med möjlighet till förlängning upp till tre år. Den som får uppehållstillstånd som massflykting omfattas av LMA och har rätt att få bistånd från Migrationsverket i form av logi, dagarsättning och särskilt bidrag. Kommunerna blir nu, enligt föreslagen förändring av lagstiftningen, efter anvisning från Migrationsverket, ansvariga för att anordna logi för berörd målgrupp.

Förslag till ny lagstiftning

Göteborgs Stad tog 2022-04-08 emot utkastet till lagrådsremissen Åtgärder för en jämnare fördelning av boende för vissa skyddsbehövande, för remissvar senast 2022-04-29 (dnr 0512/22). I utkastet föreslås ändringar i LMA för att åstadkomma en jämnare fördelning över landet av boendeplatser för skyddsbehövande som kommer till Sverige med stöd av massflyktsdirektivet. Enligt utredarna ska Migrationsverket få anvisa en kommun att ordna boende för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd, samtidigt som kommunerna ges behörighet att anordna boenden för dessa personer. Lagen föreslås träda i kraft 2022-07-01.

Eftersom den föreslagna bestämmelsen syftar till att bidra till en jämnare fördelning av boendeplatser mellan kommunerna är det inte möjligt för en kommun att erbjuda boende i en annan kommun. Det ställs inga särskilda krav på typ av boende utan det är upp till varje kommun att avgöra hur skyldigheten ska fullgöras.

Personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd som anvisas till kommunerna kan inte folkbokföras. Det betyder att de har rätt till bistånd enligt LMA under hela tiden de har ett sådant uppehållstillstånd, i upp till tre år.

Migrationsverkets scenario

Efter att Rysslands invasion av Ukraina inleddes 2022-02-24 har över 34 000 ukrainska medborgare ansökt om skydd i Sverige. Antalet sökande var som högst i mitten av mars då drygt 9 000 ansökningar registrerades under en vecka. Därefter har antalet ansökningar minskat. Migrationsverket har i sitt scenario, uppdaterat 2022-04-27, bedömt att antalet skyddsbehövande till Sverige per vecka blir lägre än i de scenarier som tidigare presenterats. Den fortsatta utvecklingen är dock mycket osäker och helt beroende av hur kriget utvecklas. Migrationsverkets uppdaterade huvudscenario innebär att 80 000

personer från Ukraina kan komma att söka skydd i Sverige under 2022. Ett lägre scenario är 50 000 skyddsökande fram till årsskiftet och det högre scenariot att 200 000 personer söker skydd. Scenarierna bygger på antaganden om hur många som flyr från Ukraina, med utgångspunkten att andelen som kommer till Sverige blir högre ju fler som tvingas på flykt.

Cirka 1000 personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd vistas för närvarande i Göteborg. Majoriteten av dem bor i eget boende, vilket innebär att de själva ordnat bostad. Det kan röra sig om inneboende hos släktingar och bekanta men också boende genom civilsamhället där många upplåtit sina hem eller delar av sina hem till målgruppen. Ett mindre antal bor i anläggningsboende genom Migrationsverket vilket bland annat omfattar de evakueringsplatser som Göteborgs Stad har ställt till förfogande

Fördelningstal

Migrationsverket har tagit fram en fördelningsnyckel som ska vara vägledande vid anskaffning av boenden för personer som beviljats skydd enligt massflyktsdirektivet med undantag för ensamkommande barn. Migrationsverkets fördelningsnyckel utgår från de principer som är styrande för fördelningen enligt lagen (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (bosättningslagen). Fördelningsnyckeln tar även hänsyn till hur många personer som bosatt sig i respektive kommun i eget boende samt hur många personer som redan bor i boenden som anskaffats av Migrationsverket i kommunen. Enligt Migrationsverkets förslag på kommunal fördelning förväntas Göteborg få ett tal på 3 522 till och med juni 2022, baserat på det tidigare scenariot om 76 000 skyddsbehövande. Av dessa individer vistas 955 redan i Göteborg, antingen i eget boende, i evakueringsboende eller är mottagna som ensamkommande barn.

Länsstyrelserna har fått i uppdrag av regeringen att i samverkan med Migrationsverket föra dialog med kommunerna om utbudet av möjliga boendeplatser. Länsstyrelsen Västra Götaland har hållit ett informations- och dialogmöte med länets kommuner 2022-04-22. Kommunerna har haft möjlighet att omfördela fördelningstalen för skyddsbehövande sinsemellan på frivillig basis senast 2022-04-27. Göteborgs Stad har inte gjort någon omfördelning. 2022-04-29 rapporterade Länsstyrelsen länets förslag på kommunala fördelningstal till Migrationsverket som fattade beslut om dessa. Beslutet ligger till grund för Migrationsverkets anskaffning av tillfälliga boendeplatser för skyddsbehövande, fram till dess att ny lagstiftning träder i kraft. I arbetet har Migrationsverket för avsikt att prioritera boendelösningar i kommunerna som är hållbara på lång sikt. Dessa är tänkta att kunna övergå i kommunal regi på ett enkelt sätt när lagändringen träder i kraft.

Migrationsverket har för avsikt att anvisa skyddsbehövande till kommunerna med en jämn fördelning. Ett mindre inflöde av flyktingar kan leda till färre individer att anvisa, ett högre inflöde kan innebära att fördelningstalet höjs. Migrationsverket har i kontakt med staden uppgett att de kommer att räkna om fördelningstalen i samband med att nya prognoser eller scenarion tas fram.

Stadens ansvar för att ordna boende

Enligt 3 § LMA ska de utlänningar som omfattas av lagstiftningen av Migrationsverket erbjudas plats på en förläggning. Av utkastet till lagrådsremiss framgår att en kommun ska få anordna boenden för tillfälligt skyddsbehövande och att det som sägs om förläggningar i LMA ska gälla även de boenden som kommunerna anordnar. Det saknas ytterligare information om vilken typ av boende det kan röra sig om, vilket ger

kommunerna möjlighet att själva styra vilka boendeformer de kan erbjuda. Den schablonersättning kommunerna förväntas få och som kommer att regleras i kommande förordning kommer att påverka vilka typer av boende staden tar fram. Några särskilda krav på typ av boende uppställs inte. Det är upp till kommunen att avgöra hur skyldigheten ska fullgöras i varje enskilt fall.

Vissa tillfälligt skyddsbehövande från Ukraina har funktionsnedsättningar eller är äldre vilket kan innebära behov av anpassat boende eller andra insatser i boendet. Eftersom bistånd enligt socialtjänstlagen inte kan utgå för förmåner av motsvarande karaktär som utgår enligt LMA blir det otydligt på vilken grund stöd kan beviljas till personer med olika funktionsnedsättningar. Rättsläget är oklart avseende vem som ansvarar för sociala insatser, exempelvis hemtjänst, till den som omfattas av LMA och har särskilda behov. I väntan på vägledande avgöranden från Högsta förvaltningsdomstolen gör Göteborgs Stad liksom SKR tolkningen att det ingår i LMA. Det innebär att kommunerna i och med den förändrade lagstiftningen får ansvar att enligt LMA tillgodose de behov av anpassat boende och stöd i hemmet som den målgruppen kan tänkas ha.

Förslag på uppdrag till nämnder och styrelser

Regeringens förslag om ändringar i lagstiftningen innebär att kommunerna får ansvar för något som alltid har varit ett statligt ansvar: Att anordna boende för personer som omfattas av LMA. Eftersom det är ett nytt kommunalt uppdrag finns det inte reglerat i nämnders och bolagsstyrelser befintliga reglementen och ägardirektiv.

Kommunfullmäktiges beslut 2022-04-28 (protokollet är ännu inte justerat) om ett tillfälligt generellt reglemente respektive ägardirektiv möjliggör för berörda nämnder och bolagsstyrelser att utföra de uppdrag som föreslås i detta tjänsteutlåtande.

Flera nämnder och bolagsstyrelser behöver hjälpas åt för att staden på bästa sätt ska klara uppgiften. Även om en nämnd föreslås få i uppdrag att samordna insatserna så krävs det att andra nämnder och styrelser bidrar i arbetet och bistår med nödvändiga insatser för att staden ska klara den utmaning det innebär att på kort tid ta fram hållbara boendeplatser för ett stort antal människor.

Stadsledningskontoret föreslår att uppdrag med anledning av förändrad lagstiftning fördelas enligt nedan.

Socialnämnd Sydväst

Socialnämnd Sydväst har enligt sitt reglemente särskilt ansvar för att för samtliga stadsområden tillhandahålla boenden inom socialtjänstens områden för individer med bistånd enligt socialtjänstlagen. Det innebär att nämnden har ett flertal utförarverksamheter inom boendeområdet och erfarenhet av att driva och bemanna olika former av boenden. Inom nämnden finns också stadens socialförvaltningars samlade placerings- och inköpsfunktion, Spink, som kan bidra med viktig kompetens inom området. Spink har bland annat i uppdrag att ta initiativ till nya ramavtal och förändringar av platser i egen regi och kunna föreslå entreprenader och abonnemangsavtal med leverantörsmarknaden.

Nämnden har i det initiala skedet av mottagandet av ukrainska flyktingar ordnat evakueringsboenden på Sandåsskolan och Toftaåsens äldreboende. Arbetet har gjorts i samverkan med andra nämnder i staden och i samverkan med idéburna organisationer, samt i kontakt med Migrationsverket.

Med anledning av ovanstående bedömer stadsledningskontoret att det är lämpligt att nämnden får ansvar för att samordna uppdraget att anordna boende för tillfälligt skyddsbehövande enligt LMA. I uppdraget ska ingå att:

- Tillhandahålla boendeplatser för målgruppen
- Vara stadens kontakt gentemot Migrationsverket i frågor som rör boende för tillfälligt skyddsbehövande
- Ta emot avisering om anvisning av tillfälligt skyddsbehövande från Migrationsverket
- Samverka med idéburna organisationer och övriga civilsamhället i arbetet med att tillhandahålla boendeplatser för målgruppen

Fastighetsnämnden

Fastighetsnämnden ansvarar bland annat för att fullgöra kommunens uppgifter gällande bostadsförsörjning samt anskaffning av bostäder med enskilda hyresavtal till hushåll med särskilda behov. Stadens kommande uppdrag att ordna boende enligt LMA förväntas inte i första hand avse lägenheter där de individer som anvisas ska teckna egna hyreskontrakt. Nämnden har dock även ansvar för att förvärva och förvalta en del av stadens fastigheter, och förvaltar därmed en del byggnader som kan användas som boende.

Nämnden har i uppdrag att anskaffa bostäder till nyanlända som anvisas enligt bostättningslagen, och har kompetens och erfarenhet av att ta fram olika boendelösningar. Nämnden har också upparbetade kontakter och samarbeten med både Förvaltnings AB Framtiden och privata fastighetsägare.

Stadsledningskontorets bedömning är att fastighetsnämnden ska ges i uppdrag att:

- Bidra med boendelösningar till socialnämnd Sydväst
- Bidra med boendelalternativ för hushåll som kan anvisas med särskilda behov av anpassat boende med anledning av medicinska skäl
- Bistå med juridisk kompetens inom hyresjuridik

Lokalnämnden

Lokalnämnden har ansvar för att tillhandahålla verksamhetslokaler för stadens behov, men då främst för undervisning, barn- och äldreomsorg samt bostäder med särskild service. Nämndens uppdrag att förvalta lokaler inom sitt fastighetsbestånd kan innebära att de har möjlighet att bidra med lokaler som kan användas som boende till tillfälligt skyddsbehövande efter att tidigare verksamhet har flyttat ut och/eller i väntan på att ny verksamhet ska flytta in.

Stadsledningskontoret bedömer därför att lokalnämnden ska ges i uppdrag att:

- Bidra med boendelösningar till socialnämnd Sydväst i form av lokaler som lämpar sig för boende.

Förvaltnings AB Framtiden

Framtiden och dess dotterbolag ansvarar för stadens allmännyttan och föreslås få i uppdrag att:

- Bidra med att ta fram lägenheter som kan lämnas till fastighetsnämnden eller socialnämnd Sydväst för att i vissa fall användas som boende för tillfälligt skyddsbehövande.

Nämnden för funktionsstöd

Nämnden för funktionsstöd ansvarar för de uppgifter som ankommer på kommunen inom verksamhetsområdet, bland annat uppgifter som fokuserar på socialtjänstlagens grupper: Människor med funktionshinder och personer som vårdar eller stödjer en närstående. Nämnden har i egenskap av socialnämnd det yttersta ansvaret för att individer får den hjälp och det stöd de behöver inom nämndens verksamhetsområde.

Personer som omfattas av LMA har inte rätt till bistånd enligt socialtjänstlagen för förmåner av motsvarande karaktär. De omfattas inte heller av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS). Det kan anvisas individer till Göteborgs Stad som har behov av anpassat boende och stöd i hemmet till följd av funktionsnedsättning. Stadsledningskontoret bedömer att nämnden för funktionsstöd därför ska få i uppdrag att:

- bistå med nödvändiga insatser i de fall tillfälligt skyddsbehövande på grund av funktionsnedsättning bedöms ha behov av detta i anordnat boende, om det inte faller under annan huvudmans ansvar

Äldre- samt vård- och omsorgsnämnden

Nämnden har enligt sitt reglemente att ansvara för uppgifter som ankommer på kommunen inom verksamhetsområde äldre. Bland annat verkställer nämnden beslut om bistånd enligt SoL avseende människor som är i behov av stöd och hjälp på grund av ålder, exempelvis särskilt boende.

Stadsledningskontoret föreslår att äldre- samt vård- och omsorgsnämnden får i uppdrag att:

- bistå med nödvändiga insatser i de fall tillfälligt skyddsbehövande på grund av ålder bedöms ha behov av detta i anordnat boende, om det inte faller under annan huvudmans ansvar

Övriga nämnder och bolagsstyrelser

Övriga nämnder och bolagsstyrelser uppmanas att bidra med insatser i stadens arbete med att anordna och tillhandahålla boende för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd. Det kan exempelvis röra sig om att bistå socialnämnd Sydväst med hjälp att iordningsställa lokaler som ska användas som boende, att tillaga och leverera mat till boende samt andra insatser som kan komma i fråga för att staden ska kunna fullgöra sitt ansvar enligt den nya lagstiftningen.

Stadsledningskontorets bedömning

Personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd som anvisas till kommunerna kan inte folkbokföras. Det betyder att de har rätt till bistånd enligt LMA under hela tiden de har ett sådant uppehållstillstånd, i upp till tre år. Individer som omfattas av LMA har rätt att ta del av kommunal service som är till för alla som vistas i kommunen, till exempel bibliotek, idrottshallar och simhallar. Barn har rätt till skola och allmän förskola från tre års ålder. Vidare har socialnämnderna ett yttersta ansvar för insatser i de fall behov inte kan tillgodoses på annat sätt. Den som omfattas av LMA har dock inte rätt till bistånd enligt SoL av motsvarande karaktär.

Rättsläget är oklart avseende om det är Migrationsverket eller kommunen som ansvarar för sociala insatser, exempelvis hemtjänst, till den som omfattas av LMA och har

särskilda behov. I väntan på vägledande avgöranden från Högsta förvaltningsdomstolen gör Göteborgs Stad liksom SKR tolkningen att det ingår i LMA att tillgodose de behov av anpassat boende och stöd i hemmet som massflyktingar har till följd av exempelvis ålder eller funktionsnedsättning (se Kammarrättens i Jönköping dom i mål nr 2654-19). Ansvar för hälso- och sjukvård i hemmet, liksom övrig sjukvård, åligger regionen när det gäller personer som omfattas av LMA, och blir därför inte ett kommunalt ansvar. Dessa frågor behöver följas och utredas av stadsledningskontoret tillsammans med berörda nämnder och i nära samarbete med SKR.

Migrationsverkets stora osäkerhet kring hur många massflyktingar som kan tänkas söka sig till Sverige och därmed behöva anvisas till kommunerna, påverkar stadens planeringsförutsättningar. Det saknar också vetskap om hur länge behovet av kommunala anläggningsboenden kommer att behövas. Även om förändringen i LMA föreslås gälla tills vidare och kommunerna därmed får ett bestående ansvar för boende för den specifika målgruppen, så krävs det ett aktiverat massflyktsdirektiv för att behovet av kommunernas boenden ska uppstå. Utvecklingen i Ukraina kommer att avgöra hur många och hur långsiktiga boendeplatser som staden behöver tillhandahålla.

Ovan angivna frågor samt andra stadenövergripande frågor kommer att hanteras i den ledningsstruktur som finns för mottagande av nyanlända. Strukturen består av ledningsgruppen för mottagande av nyanlända samt samordningsgruppen för mottagande av nyanlända som leds av stadsledningskontoret. Stadsledningskontoret kommer att följa Migrationsverkets prognoser och scenarier och utifrån dessa samt övrig omvärldsbevakning inom området, analysera vilka konsekvenser kommande förändringar kan få för staden.

Stadsledningskontoret bedömer att den föreslagna ansvarsfördelningen på berörda nämnder och bolagsstyrelser omhändertar det nya kommunala ansvaret att anordna boende för personer med uppehållstillstånd med tillfälligt skydd.

Det råder en stor osäkerhet i hur omfattande och hur långsiktiga insatserna behöver vara, vilket innebär att utvecklingen av situationen behöver följas och analyseras så att nya bedömningar kan göras. Detta gäller särskilt de effekter uppdraget kan komma att få på stadens ekonomi.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

Bilaga 1. Förslag på fördelningstal Västra Götaland.

Fördelningsnyckel skyddsbehövande enligt massflyktsdirektivet

Kommun	Förslag på kommunal fördelning för mottagande av skyddsbehövande t.o.m. juni 2022, baserat på scenario om 76 000 skyddsbehövande	Skyddsbehövande ukrainare med beviljade uppehållstillstånd enligt massflyktsdirektivet per kommun 2022-04-12
Härryda	448	85
Partille	300	52
Öckerö	195	39
Stenungsund	312	127
Tjörn	221	11
Orust	202	17
Sotenäs	119	26
Munkedal	81	17
Tanum	136	8
Dals-Ed	46	11
Färgelanda	70	5
Ale	297	23
Lerum	486	61
Värgårda	133	27
Bollebygd	109	24
Grästorps	53	68
Essunga	57	52
Karlsborg	59	17
Gullspång	34	29
Tranemo	95	21
Bengtstors	52	6
Mellerud	56	6
Lilla Edet	96	24
Mark	318	55
Svenljunga	85	23
Herrljunga	79	18

Vara	176	13
Götene	152	9
Tibro	65	4
Töreboda	60	1
Göteborg	3 522	955
Mölnadal	620	116
Kungälv	543	65
Lysekil	117	88
Uddevalla	366	115
Strömstad	87	21
Vänersborg	197	170
Trollhättan	327	42
Alingsås	365	115
Borås	706	74
Ulricehamn	207	43
Åmål	72	38
Mariestad	215	22
Lidköping	356	257
Skara	129	293
Skövde	404	46
Hjo	95	21
Tidaholm	106	3
Falköping	171	29